

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย บุคคล 4 กลุ่มที่มีส่วนร่วม
ดำเนินงานโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2529 จำนวนทุกคน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 4 กลุ่ม คือ

1. ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนที่นักศึกษาทำการฝึกสอน
2. อาจารย์ที่เลี้ยง โคแก่ ครูอาจารย์ในโรงเรียนที่นักศึกษาไปฝึกสอนโดย
ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นี้เทศนักศึกษา ฝึกสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529
3. อาจารย์นิเทศโคแก่ อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ที่ได้
รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นี้เทศนักศึกษาฝึกสอน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529
4. นักศึกษาฝึกสอน โคแก่ นักศึกษาที่ทำการฝึกสอนในโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยดังนี้ แบบสอบถามซึ่งมีทั้งหมด 3 ชุด
สำหรับถาม ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนและอาจารย์ที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และ
นักศึกษาฝึกสอน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับ ผู้บริหารงานวิชาการของโรงเรียน และอาจารย์
ที่เลี้ยงแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ตามสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามกระบวนการดำเนินโครงการฝึกสอนตามความคิดเห็น
ของผู้บริหาร ของโรงเรียน และอาจารย์ที่เลี้ยงของโรงเรียนฝึกสอน เกี่ยวกับกระบวนการ
ดำเนินโครงการฝึกสอน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่าและคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการฝึกสอนโดยตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารของโรงเรียน และอาจารย์ที่เลี้ยง เป็นมาตราส่วนประเมินค่า
และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงหรือปฏิบัติจริงของโครงการฝึกสอน
โดยตามผู้บริหารของโรงเรียน และอาจารย์ที่เลี้ยง เป็นมาตราส่วนประเมินค่า

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาฝึกสอนของวิทยาลัยพลศึกษา แบ่งออก
เป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ถามสถานภาพของผู้ตอบ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเหมาะสมของปัจจัยในโครงการฝึกสอนเป็น
มาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 แบบสอบถามกระบวนการดำเนินการฝึกสอนเป็นแบบ
มาตราส่วนประเมินค่า และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการฝึกสอนของนักศึกษา
ฝึกสอน เป็นมาตราส่วนประเมินค่า และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริง หรือปฏิบัติจริงของโครงการฝึกสอน
เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์นิเทศก์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ถามสถานภาพของผู้ตอบ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามกระบวนการดำเนินการฝึกสอนเป็นแบบ
มาตราส่วนประเมินค่า และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการฝึกสอนของนักศึกษา
ฝึกสอน เป็นมาตราส่วนประเมินค่า และคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมิน
โครงการฝึกสอน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาคนควา เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอน
และการประเมินโครงการมาเป็นส่วนประกอบของเนื้อหา

2. ศึกษารูปแบบของการประเมินจากแบบจำลอง (CIPP Model) ของ สตัฟเฟิลบีม (L. Stufflebeam) โดยศึกษาถึงองค์ประกอบในการประเมินทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อม (Context) ปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือ
3. รวบรวมข้อมูลจากการศึกษา มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยครอบคลุม องค์ประกอบที่จะศึกษา
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำมาแก้ไข ส่วนที่บกพร่อง
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ให้สมบูรณ์ตามขอ เสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง ส่วนหนึ่งและขอความร่วมมือจาก หัวหน้ากลุ่มโรงเรียนอีกส่วนหนึ่ง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เอกสาร "โครงการฝึกสอนของวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2529 " คัดลอกมาจากแผนกฝึกสอน และฝึกงานของวิทยาลัย
2. "หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง พลศึกษาและสุขศึกษา พ.ศ. 2525" คัดลอกมาจากฝ่ายวิชาการของวิทยาลัย
3. ข้อมูลกลุ่มอาจารย์ในเทศก ส่งและรับคืนด้วยตัวเอง
4. กลุ่มนักศึกษาฝึกสอน คัดลอกขอความร่วมมือ อาจารย์ผู้สอนชั้นปีที่ 2 ขอ เวลาในการให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม โดยใช้เวลาหึ่งละ 1 ชั่วโมง
5. กลุ่ม อาจารย์ที่เลี้ยง และผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียน ผู้วิจัย ส่งและรับคืนด้วยตัวเองในโรงเรียนที่อยู่ใกล้วิทยาลัย และให้หัวหน้ากลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ ส่ง ให้กับโรงเรียนภายในกลุ่มและผู้วิจัยรับคืนจากหัวหน้ากลุ่มโรงเรียน

รวมแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด 305 ฉบับ ใ้รับคืนทั้งหมดรวม 290 ฉบับ

ในจำนวนที่รับคืน มีแบบสอบถามที่ตอบไม่สมบูรณ์ และผู้วิจัยได้คัดออก จำนวน 23 ฉบับ รวมแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 277 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.81 ของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับมาใช้ในการวิเคราะห์

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่ง	จำนวนรับคืน	จำนวนเสีย	แบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์	จำนวน/ร้อยละ
ผู้บริหารงานวิชาการ	64	58	5	52	81.25
อาจารย์ที่เลี้ยง	103	100	4	96	93.20
อาจารย์นิเทศก์	11	11	11	11	100
นักศึกษาฝึกสอน	127	121	3	118	92.91
รวม	305	290	23	277	90.81

จากตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามของผู้บริหารงานวิชาการที่รับคืนนั้นเท่ากับ 58 ฉบับ สำหรับอีก 6 ฉบับนั้น เนื่องจากผู้บริหารงานวิชาการส่วนหนึ่งเป็นอาจารย์ที่เลี้ยง กวญ แบบสอบถามจึงเหลือคืนกลับมาอีก 6 ฉบับ และสำหรับนักศึกษาฝึกสอน เนื่องจาก นักศึกษาปีที่ 3 เมื่อฝึกสอนเสร็จแล้ว นักศึกษาได้จบหลักสูตรไปแล้ว ผู้วิจัยมิได้ส่งให้กับ นักศึกษาคงกล่าว ซึ่งมีจำนวน 4 ฉบับ

นอกจากแบบสอบถามดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารโครงการฝึกสอน ปีการศึกษา 2529 หลักสูตรของวิทยาลัยพลศึกษา แบบสำรวจความต้องการการนักศึกษาฝึกสอน และแบบประเมินผลการฝึกสอน มาประกอบผลในการวิจัยอีกส่วนหนึ่ง

วิธีการประเมินผล

แบบจำลองที่ใช้ในการประเมินผล

แบบจำลองการประเมินที่ใช้ในการประเมินโครงการฝึกสอนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์แบบจำลองของ สตีฟเฟิลบีม และคนอื่น ๆ (Stuffelbeam and others 1971 : 128) แบบจำลองนี้เป็นแบบจำลองที่ประกอบด้วยวิธีการประเมิน 4 ชนิด คือ

การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

การประเมินสภาพแวดล้อม เป็นการประเมินชนิดแรกสุดของแบบจำลอง ผลของการประเมินชนิดนี้ จะทำให้ได้ข่าวสารที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ หรือปัญหา อันจะนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมประสงค์หรือปรับปรุงโครงการนั้น ๆ

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้นต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่แผนการจัดโครงการที่เหมาะสมที่สุด

การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเพื่อหาจุดเด่นจุดด้อยของแนวทางที่เลือกใช้และกระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หลังจากที่มีแผนการไปปฏิบัติจริง เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขวิธีการต่าง ๆ ให้เหมาะสม

การประเมินผลผลิต เป็นการตัดสินคุณค่าผลผลิตของโครงการทั้งในคำเปรียบพามา และคุณภาพ อันจะบ่งชี้ว่าควรดำเนินโครงการครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด ผลที่ได้จากการประเมินทำให้ผู้บริหารสามารถตัดสินได้ว่าควรจะคงไว้ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือเลิกโครงการ

ตามวิธีประเมินในแบบจำลองข้างกล่าว ผู้วิจัยได้ประเมินผลโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ดังนี้

1. วิธีประเมินสภาพแวดล้อม

แหล่งข้อมูล

1. เอกสาร "โครงการฝึกสอนของวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร"
2. ผู้บริหารงานวิชาการ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน
3. เอกสาร "ตัวหลักสูตรของวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร"

การวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการฝึกสอน กับนโยบายหลักสูตรของวิทยาลัยพลศึกษา และคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติจริงของนักศึกษา

2. วิธีประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้น

แหล่งข้อมูล

1. เอกสาร "โครงการฝึกสอนของวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2529"
2. เอกสาร "แบบสำรวจความต้องการ ของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร"
3. หน่วยงานฝึกสอนของวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร
4. นักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาความเหมาะสมของงบประมาณจากเอกสารโครงการฝึกสอน
2. ศึกษาความเหมาะสมของโรงเรียนฝึกสอนจากแบบสำรวจความต้องการของโรงเรียนฝึกสอน
3. ศึกษาความเหมาะสมของหน่วยงานฝึกสอนของวิทยาลัย จากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกอย่างไม่เป็นทางการและการศึกษาเอกสาร
4. คำนวณหาค่าร้อยละของคำตอบ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับ สถานภาพของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียน

5. วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอน ในเรื่องความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้น โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า

3. วิธีการประเมินความเหมาะสมและปัญหาของการดำเนินโครงการฝึกสอน
แหล่งข้อมูล ประกอบด้วยบุคลากรที่ร่วมโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยพลศึกษา
จังหวัดสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2529 คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนฝึกสอน
2. อาจารย์ที่เลี้ยงโรงเรียนฝึกสอน
3. อาจารย์นิเทศก์ของวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร
4. นักศึกษาฝึกสอน ปีการศึกษา 2529

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติและปัญหาในการดำเนินโครงการฝึกสอนของบุคลากรที่ร่วมโครงการ ในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า

2. วิเคราะห์เนื้อเรื่อง และหาฐานนิยมในส่วนที่เป็นคำถามเปิด

4. วิธีประเมินผลผลิตของโครงการ

แหล่งข้อมูล

1. เอกสาร "แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน"
2. นักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยง และผู้บริหารโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้ประเมินในแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ประกอบด้วย 2 แบบ คือ แบบประเมินที่อาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ประเมิน

เป็นแบบประเมินผลการสอน และแบบประเมินที่อาจารย์ที่เลี้ยงเป็นผู้ประเมิน เป็นแบบประเมินพฤติกรรมทุกอย่างของนักศึกษาที่สอน

2. คำนวณคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นในเรื่องสภาพที่เกิดขึ้นจริงของโครงการโดยผู้บริหาร อาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษาเป็นผู้ตอบ ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ (Mode)
2. การยอละ (Percent)
3. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer) และโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X (Statistical Package for the Social Science Version X)